

Czwartek, 6 października 2016 r.

P8_TA(2016)0378

Rwanda: sprawa Victoire Ingabire**Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 6 października 2016 r. w sprawie Rwandy: przypadek Victoire Ingabire (2016/2910(RSP))**

(2018/C 215/05)

Parlament Europejski,

- uwzględniając rezolucję z dnia 23 maja 2013 r. w sprawie Rwandy: przypadek Victoire Ingabire ⁽¹⁾,
 - uwzględniając Afrykańską kartę praw człowieka i ludów,
 - uwzględniając Afrykańską kartę na rzecz demokracji, wyborów i dobrych rządów,
 - uwzględniając zasady i wytyczne dotyczące prawa do rzetelnego procesu sądowego i pomocy prawnej w Afryce,
 - uwzględniając Konwencję ONZ w sprawie zakazu stosowania tortur oraz innego okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania,
 - uwzględniając Międzynarodowy pakt praw obywatelskich i politycznych z 1966 r., ratyfikowany przez Rwandę w 1975 r.,
 - uwzględniając wyniki powszechnego przeglądu okresowego dotyczącego Rwandy za 2015 r. oraz uwagę końcową Komisji Praw Człowieka ONZ z 2016 r.,
 - uwzględniając umowę z Kotonu,
 - uwzględniając oświadczenie wysokiej przedstawiciel Federiki Mogherini w sprawie zmiany konstytucji w Rwandzie, wydane w imieniu UE w dniu 3 grudnia 2015 r.,
 - uwzględniając wspólne oświadczenie lokalne UE z dnia 18 grudnia 2015 r. w sprawie referendum dotyczącego projektu konstytucji w Rwandzie,
 - uwzględniając komunikat prasowy Zjednoczonych Sił Demokratycznych z dnia 16 marca 2016 r. w sprawie apelacji więźnia politycznego Victoire Ingabire Umuhozy,
 - uwzględniając sprawozdanie organizacji Freedom House za 2015 r., dotyczące Rwandy,
 - uwzględniając krajowy raport Amnesty International pt. „Rwanda 2015/2016”,
 - uwzględniając sprawozdanie Amnesty International z roku 2013 zatytułowane „Sprawiedliwość w niebezpieczeństwie: rozprawa w pierwszej instancji Victoire Ingabire”,
 - uwzględniając odpowiedź, jakiej w dniu 4 lutego 2013 r. udzieliła wiceprzewodnicząca Komisji/wysoka przedstawiciel UE Catherine Ashton na pytanie pisemne E-010366/2012 w sprawie Victoire Ingabire,
 - uwzględniając sprawozdanie organizacji Human Rights Watch z dnia 29 września 2016 r. pt. „Rwanda – zaginiona działaczka opozycji”,
 - uwzględniając sprawozdanie specjalnego sprawozdawcy ONZ ds. wolności pokojowego zgromadzania się i zrzeszania się w sprawie Rwandy za rok 2014,
 - uwzględniając art. 135 ust. 5 i art. 123 ust. 4 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że Rwanda jest wśród niewielu krajów afrykańskich, które odgrywają przodującą rolę w realizacji milenijnych celów rozwoju, zwłaszcza w sprawach takich jak równość płci, wzmacnianie pozycji kobiet, powszechna edukacja na poziomie podstawowym, wskaźniki umieralności dzieci i matek, zakażenia HIV i zrównoważenie środowiskowe;

⁽¹⁾ Dz.U. C 55 z 12.2.2016, s. 127.

Czwartek, 6 października 2016 r.

- B. mając na uwadze, że szybkiemu wzrostowi gospodarczemu towarzyszy znaczna poprawa standardu życia, co potwierdził spadek umieralności dzieci o dwie trzecie oraz osiągnięcie niemal powszechnej edukacji szkolnej na poziomie podstawowym;
- C. mając na uwadze, że podjęto wysiłki gospodarcze i polityczne w celu poprawy gospodarki kraju oraz jego uprzemysłowienia i nastawienia w większym stopniu na usługi;
- D. mając na uwadze, że w dniu 30 października 2012 r. liderkę Zjednoczonych Sił Demokratycznych Republiki Rwandy (UDF) Victoire Ingabire skazano na osiem lat więzienia za konspirację w celu zaszkalenia władzom z wykorzystaniem terroryzmu oraz za umniejszanie ludobójstwa z 1994 r. na podstawie stosunków z Demokratycznymi Siłami Wyzwolenia Rwandy (FDLR);
- E. mając na uwadze, że we wrześniu 2016 r. delegacji Parlamentu Europejskiego odmówiono dostępu do uwięzionej liderki opozycji Victoire Ingabire; mając na uwadze, że choć głównym tematem wizyty była rola kobiet w społeczeństwie i wzmocnienie ich pozycji, Ministerstwo Spraw Zagranicznych i Współpracy uznało, że „nie ma szczególnego powodu, by Victoire Ingabire – skazana, która podlega krajowym wytycznym i przepisom dotyczącym pozbawienia wolności – spotkała się z posłami do Parlamentu UE podczas ich podróży służbowej”;
- F. mając na uwadze, że delegacja odnotowała, iż nadal utrzymują się istotne wyzwania w tym zakresie, takie jak dostęp do edukacji na obszarach wiejskich, równiejsze prawa własności i lepszy dostęp do zatrudnienia poza gospodarstwami rolnymi, oraz mając na uwadze, że sytuacja w zakresie praw człowieka, w szczególności w odniesieniu do udziału w życiu politycznym oraz wolności wypowiedzi w Rwandzie, jest nadal niepokojąca, a niezależne społeczeństwo obywatelskie jest nadal bardzo słabe;
- G. mając na uwadze, że wiele organizacji praw człowieka skrytykowało rozprawę Victoire Ingabire w pierwszej instancji, gdyż stwierdzono poważne nieprawidłowości, a oskarżoną potraktowano niesprawiedliwie; mając na uwadze, że w sprawozdaniu Amnesty International wskazano na negatywne publiczne wypowiedzi prezydenta Rwandy jeszcze przed jej procesem, a także na oparcie na zeznaniach osób przetrzymywanych w obozie Kami, gdzie wedle doniesień stosuje się tortury; mając na uwadze, że po złożeniu w 2012 r. zeznań przeciwko Victoire Ingabire w rwandyjskim sądzie, czterech świadków oskarżenia i współoskarżonych powiedziało w Sądzie Najwyższym w 2013 r., że ich zeznania były sfałszowane;
- H. mając na uwadze, że w dniu 13 września 2012 r. zgłoszono Victoire Ingabire Umuhozę, wraz z dwoma innymi politykami rwandyjskimi, Bernardem Ntagandą i Deogratiasem Mushyayidi, do przyznawanej przez Parlament Europejski Nagrody im. Sacharowa za wolność myśli za 2012 r.;
- I. mając na uwadze, że w 2015 r. V. Ingabire wniosła do Afrykańskiego Trybunału Praw Człowieka i Ludów skargę na naruszenie jej praw przez rząd Rwandy; mając na uwadze, że w marcu 2015 r. Rwanda wycofała się spod jurysdykcji Afrykańskiego Trybunału Praw Człowieka i Ludów, twierdząc, sądy rwandyjskie były w stanie rozpatrzyć wszystkie sprawy miejscowe; mając na uwadze, że w dniu 29 lutego 2016 r. rząd Rwandy wycofał swoje oświadczenie, dzięki któremu jednostki mogły wnosić skargi bezpośrednio do Afrykańskiego Trybunału Praw Człowieka i Ludów, zaledwie kilka dni przed terminem rozprawy w sprawie wniesionej przez Victoire Ingabire przeciwko rządowi Rwandy;
- J. mając na uwadze, że zdaniem partii Victoire Ingabire FDU-Inkingi warunki osadzenia Victoire Ingabire od kwietnia 2016 r. znacznie się pogorszyły; mając na uwadze, że pozbawiono ją posiłków zewnętrznych i dostosowanych do specjalnej diety, zaś jej zaświadczenie lekarskie zostało unieważnione;
- K. mając na uwadze, że m.in. FDU-Inkingi nie udało się legalnie zarejestrować jako partii politycznej, a kilku jej członkom grożono, a także kilku aresztowano i osadzono;
- L. mając na uwadze, że kilku członków partii opozycyjnej osadzono w więzieniu; mając na uwadze, że pielęgniarka i działaczka polityczna związana z FDU-Inkingi Illuminée Iragena jest zaginiona od ostatnich pięciu miesięcy oraz że istnieją obawy o jej bezpieczeństwo; mając na uwadze, że skarbniczkę FDU-Inkingi Léonille Gasengayire aresztowano w dniu 23 sierpnia 2016 r. i oskarżono o wzniecanie publicznych rozruchów;

Czwartek, 6 października 2016 r.

- M. mając na uwadze, że Rwanda znajduje się na 161. miejscu (spośród 180) w światowym rankingu wolności prasy na rok 2016; mając na uwadze, że wolność prasy nadal się pogarsza, ponieważ niezależni dziennikarze są często prześladowani, poddawani groźbom i aresztowani; mając na uwadze, że dziennikarze na uchodźstwie i dziennikarze zagraniczni coraz częściej są bezprawnie zastraszani, poddawani przemocy i stają się ofiarami wymuszonych zaginięć za krytykę funkcjonariuszy publicznych w ich relacjach;
- N. mając na uwadze, że w październiku 2014 r. rząd bezterminowo zawiesił działalność rozgłośni radiowej British Broadcasting Corporation (BBC) w języku ruanda-rundi po emisji kontrowersyjnego programu dokumentalnego telewizji BBC o ludobójstwie w Rwandzie w 1994 r.;
- O. mając na uwadze, że umacnianie demokracji, w tym zapewnienie niezawisłości sądownictwa i udziału partii opozycyjnych, ma zasadnicze znaczenie, w szczególności ze względu na wybory prezydenckie, które mają się odbyć w 2017 r.;
- P. mając na uwadze, że braki rwandyjskiego systemu sądowego, widoczne w przebiegu sprawy karnej Victoire Ingabire, osłabiły jego zdolność do zajęcia się głośnymi sprawami politycznymi;
- Q. mając na uwadze, że Rwanda jest kluczowym podmiotem w regionie Wielkich Jezior i może odgrywać zasadniczą rolę w procesie stabilizacji, między innymi prowadząc walkę z nielegalnym handlem minerałami i innymi zasobami naturalnymi; mając na uwadze, że w sprawozdaniu grupy ekspertów ONZ ds. Demokratycznej Republiki Konga (DRK) z 2015 r. zalecono, by rząd Rwandy prowadził dochodzenia i ścigał osoby zamieszane w nielegalny handel cyną, tantalą i wolframem, a także w legalizowanie w Rwandzie minerałów nielegalnie sprowadzanych z DRK;
1. stanowczo potępia motywowane politycznie procesy, ściganie przeciwników politycznych oraz przesądzenie z góry o wyniku procesu; wzywa rząd Rwandy, by rozszerzył zakres osiągnięć gospodarczych i społecznych na obszar praw człowieka, co pozwoli mu w pełni wstąpić na drogę ku nowoczesnej i pluralistycznej demokracji; wzywa władze rwandyjskie do dopilnowania, by postępowanie apelacyjne w sprawie Victoire Ingabire było rzetelne i spełniało standardy określone w prawie rwandyjskim i międzynarodowym; podkreśla, że procesy i zarzuty stawiane oskarżonym nie mogą opierać się na niejednoznacznych i nieprecyzyjnych przepisach i ich niewłaściwym stosowaniu, jak ma to miejsce w przypadku Victoire Ingabire;
 2. wyraża głębokie zaniepokojenie z powodu oddalenia apelacji przez Sąd Najwyższy Rwandy i skazania Victoire Ingabire na 15 lat pozbawienia wolności oraz z powodu pogorszenia się warunków jej przetrzymywania; jest przekonany, że postępowanie apelacyjne przeprowadzone w Rwandzie nie spełniało standardów międzynarodowych, w tym zasady domniemania niewinności Victoire Ingabire;
 3. podkreśla, że wycofanie się Rwandy w marcu 2016 r. spod jurysdykcji Afrykańskiego Trybunału Praw Człowieka i Ludów zaledwie kilka dni przed rozpatrzeniem apelacji Victoire Ingabire nie było przypadkowe i miało na celu ograniczenie bezpośredniego dostępu osób indywidualnych i organizacji pozarządowych do Trybunału;
 4. przypomina władzom rwandyjskim, że w ramach oficjalnego dialogu politycznego z Rwandą na mocy art. 8 umowy z Kotonu UE przedstawiła swoje obawy co do poszanowania praw człowieka i prawa do rzetelnego procesu sądowego; wzywa do szybkiego i bezstronnego ponownego rozpatrzenia sprawy Victoire Ingabire w oparciu o fakty, zgodnie z prawem i bez jakichkolwiek ograniczeń, niewłaściwych wpływów, nacisków czy groźb; apeluje o zachowanie w więzieniu praw przysługujących Victoire Ingabire, w tym prawa dostępu do przedstawiciela prawnego oraz prawa do odpowiedniego żywienia i traktowania;
 5. potępia wszelkie akty zastraszania, aresztowania, przetrzymywanie i ściganie przywódców, członków i działaczy partii opozycyjnych, a także dziennikarzy i innych osób uznawanych za krytyków rządu rwandyjskiego, jedynie z powodu wyrażania przez nich własnych poglądów; wzywa w związku z tym władze Rwandy do dokonania przeglądu i dostosowania prawa krajowego tak, aby gwarantowało wolność słowa, w szczególności art. 463 i 451 kodeksu karnego, które ograniczają wolność wypowiedzi;
 6. wzywa rząd Rwandy, by okazał wolę zbadania zarzutów o nadużycia wobec działaczy opozycyjnych i dziennikarzy oraz dopilnował, by wojskowe ośrodki przetrzymywania spełniały przepisy prawa rwandyjskiego i standardy międzynarodowe; wzywa władze rwandyjskie do natychmiastowego zwolnienia wszystkich osób i działaczy zatrzymanych lub skazanych wyłącznie za to, że korzystali z przysługującego im prawa do wolności słowa, wolności zrzeszania się i pokojowych zgromadzeń, oraz do zapewnienia rozdziału władzy wykonawczej, ustawodawczej i sądowej, w szczególności niezawisłości sądownictwa;

Czwartek, 6 października 2016 r.

7. wzywa władze rwandyjskie do nasilenia działań w celu zbadania spraw Illuminée Irageny, Johna Ndabarasy, Léonille Gasangayire i innych osób, co do których istnieją obawy, że padły ofiarą przymusowego zaginięcia, do ujawnienia miejsca ich pobytu oraz do ich uwolnienia lub postawienia przed sądem, jeśli są przetrzymywani, a także do zapewnienia rzetelności procesów rzeczywistych przeciwników lub krytyków rządu lub osób o to podejrzewanych, w tym Franka Rusagary, Joela Mutabaziego, Kizito Mihigo i osób oskarżonych razem z nimi;
 8. wzywa władze rwandyjskie do zapewnienia pokojowych, wiarygodnych i przejrzystych wyborów w 2017 r. oraz apeluje do rządu, by podjął kontakty z opozycją w trakcie kampanii przed tymi wyborami; wyraża poparcie dla długoterminowej unijnej misji obserwacji wyborów prezydenckich w 2017 r., koncentrującej się na przestrzeni politycznej i podstawowych wolnościach;
 9. przypomina władzom rwandyjskim, że demokracja opiera się na pluralistycznych rządach, działającej opozycji, niezależnych środkach przekazu i niezależnym sądownictwie, przestrzeganiu praw człowieka oraz wolności słowa i swobody zgromadzeń; wzywa w związku z tym Rwandę, by otworzyła swą przestrzeń polityczną, przestrzegając tych standardów oraz poprawiła sytuację w zakresie praw człowieka; oczekuje od Rwandy wprowadzenia w życie zaleceń specjalnego sprawozdawcy ONZ ds. prawa do wolności pokojowego zgromadzania się i zrzeszania się (z 2014 r.);
 10. wzywa władze rwandyjskie, aby w trybie pilnym dokonały przeglądu deklaracji zezwalającej osobom indywidualnym i organizacjom pozarządowym na wnoszenie skarg do Afrykańskiego Trybunału Praw Człowieka i Ludów oraz do jej przywrócenia i ponownego wprowadzenia w życie;
 11. wzywa UE i jej partnerów międzynarodowych, aby nadal wspierali naród rwandyjski w jego pracy na rzecz budowy pokoju i stabilności w kraju i w całym regionie;
 12. zwraca się do Komisji, aby nadal regularnie oceniała unijne wsparcie dla rwandyjskich instytucji rządowych w celu dopilnowania, żeby wsparcie to w pełni służyło upowszechnianiu praw człowieka, wolności słowa i wolności zrzeszania się, pluralizmu politycznego i niezależnego społeczeństwa obywatelskiego;
 13. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, wiceprzewodniczącej / wysokiej przedstawiciel Federice Mogherini, Radzie Bezpieczeństwa ONZ, Sekretarzowi Generalnemu ONZ, instytucjom Unii Afrykańskiej, Wspólnocie Wschodnioafrykańskiej, Wspólnemu Zgromadzeniu Parlamentarnemu AKP-UE, państwom członkowskim UE, obrońcom Victoire Ingabire i prezydentowi Rwandy.
-